



Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Omsetningskonsesjonærer m.fl

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

04 APR 2008

Vår dato:

Vår ref.: NVE 200801780-1 emp/hgd

Arkiv: 623

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Hans George Dahl

22 95 92 62

Org.nr.:

NO 970 205 039 MVA

Bankkonto:

7694 05 08971

Beregning av anleggsbidrag - Rundskriv EMP 1/2008

NVE har i den senere tid gjennom behandling av klagesaker og gjennomføring av tilsyn sett behovet for en presisering av regelverket rundt beregning av anleggsbidrag.

Et anleggsbidrag er et beregnet investeringstilskudd ved nettilknytning av nye kunder eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder. Anleggsbidraget er et kontantvederlag som er beregnet for å dekke de anleggskostnadene som følger av nye nettilknytninger og forsterkninger.

Et av formålene ved fastsettelse av anleggsbidrag er å gi brukerne signaler om de samfunnsøkonomiske kostnadene ved tilknytningen til nettet.

Nettselskapene kan etter § 17-5 i forskrift av 11.mars 1999 nr. 302 om teknisk og økonomisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen (kontrollforskriften) fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnader ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder. Anleggsbidrag ved forsterkninger av nettet til eksisterende kunder kan beregnes når kunden etterspør økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for investeringer i nettanlegg. Ved forsterkninger i nettanlegg kan ikke reinvesteringskostnader finansieres gjennom innkreving av anleggsbidrag.

Fastsettelse av anleggsbidrag

Anleggsbidraget skal fastsettes uavhengig av kundens forventede energiuttak og kan maksimalt settes til anleggskostnad for anlegget minus tilknytningsgebyr. Anleggskostnad settes lik nødvendige kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen, inklusive timeverk for personell, maskiner og utstyr.

Bunnfradrag

NVE har ikke funnet det hensiktsmessig å pålegge nettselskapene å innkreve anleggsbidrag. Forskriftsbestemmelsen kan derfor anses som et øvre tak ved fastsetting av anleggsbidragets størrelse, og innebærer at de nettselskapene som ønsker det kan dekke en andel av investeringene gjennom for eksempel bunnfradrag. Bruk av bunnfradrag må eventuelt gjøres uavhengig av kundens energiuttak, jf. kontrollforskriftens § 17-5 femte ledd, og må fastsettes etter ikke-diskriminerende og objektive vilkår,

jf. kontrollforskriftens § 13-1. NVE kan ikke se at det eksisterer relevante nettforhold som gjør en differensiering av bunnfradraget mulig etter dagens regelverk.

Fordeling av kostnader i anlegg hvor kunden er eneste bruker

Gitt at kunden er eneste bruker og anlegget er dimensjonert etter kundens effektbehov, har han ikke krav på å få anleggsbidraget justert som følge av at kapasiteten til standardkomponentene overstiger hans behov.

Dersom det er sannsynlig at flere kunder vil tilknyttes kan anlegget behandles som et radielt fellesnett. Radielle nett kan forstås som nettanlegg som forsyner en avgrenset og identifiserbar kundegruppe. Av § 17-5 sjuende ledd fremgår det at anleggsbidrag kan fordeles mellom kunder som blir tilknyttet på tidspunkt for ferdigstillelse og kunder som blir tilknyttet på et senere tidspunkt, men senest ti år etter ferdigstillelse. Regelen om maksimum ti års fordelingsperiode trådte i kraft 1. januar 2002 og ga nettselskapene et klart hjemmelsgrunnlag til å fordele anleggskostnader på tilknytninger etter ferdigstillelse av anlegg, men med en tidsbegrensning på ti år. I henhold til forarbeid til forskriftsendringen var dette i tråd med gjeldende praksis, og gir en begrensning til fordeling av anleggsbidrag på ti år også for anlegg ferdigstilt før 2002.

Fordeling av kostnader i radielle fellesnett

Dersom anlegget er et radielt fellesanlegg kan kundene etter § 17-5 dekke en forholdsmessig andel av kostnadene. Med forholdsmessig andel menes at kunden ikke skal belastes kostnader som skyldes at kapasiteten i overføringsanleggene overgår kundens effektbehov. Det gjelder også kostnader som skyldes at standardkomponentene overstiger kundens behov.

Nettselskapene er etter kontrollforskriftens § 13-1 bokstav c) pliktig til å tilby alle som etterspør nettjenester ikke-diskriminerende punkttariffer og vilkår. Etter kontrollforskriftens § 13-1 bokstav e) kan tariffene differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold. NVE er av den oppfatning at en differensiering av anleggsbidraget etter effektbehov (installert effekt) er et kontrollerbart og relevant kriterie som tilfredsstiller kravet om ikke-diskriminerende vilkår.

Fordeling av kostnader i maskete nettanlegg

Ved reinvesteringer i maskete nett kan anleggsbidrag kun fastsettes i ekstraordinære tilfeller. Bakgrunnen er blant annet at investeringer i denne typen nettanlegg også kan gi økt nytte til andre brukere av nettet. Nyttene kan være i form av økt kapasitet og leveringssikkerhet. Innkreving av anleggsbidrag kan da gi en urimelig fordeling av kostnadene.

Informasjonsplikt

Nettselskapene skal på forhånd informere kunden om innkreving av, og beregningsgrunnlaget for, anleggsbidraget.

Anleggsbidrag ved forsterkninger

Det fremgår av § 17-5 i forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften) at nettselskapene kan fastsette anleggsbidrag for å dekke anleggskostnader ved nye nettilknytninger eller ved forsterkninger av nettet

til eksisterende kunder. Anleggsbidraget kan maksimalt settes lik anleggskostnad for anlegget minus tilknytningsgebyr.

Anleggsbidrag og reinvesteringer

Reinvesteringer eller fornyelser kan ikke finansieres gjennom innkreving av anleggsbidrag. Dette følger indirekte av § 17-5 i kontrollforskriften, og er også lagt til grunn i NVEs forvaltningspraksis. Når nettselskapet krever anleggsbidrag må det derfor vurderes hvorvidt endringen også utgjør en reinvestering eller fornyelse av eksisterende anlegg. Selv om reinvesteringskostnader ikke kan ligge til grunn for beregningsgrunnlaget for anleggsbidrag, kan anleggsbidraget justeres for merkostnadene ved en fremskyndet reinvestering.

Håndtering av arbeidskostnader

NVE vurderer det også som sannsynlig at arbeidskostnader hovedsakelig vil være den samme med en kapasitetsøkning som uten en kapasitetsøkning, og dermed at også arbeidskostnader er en reinvesteringskostnad. NVE har tidligere uttalt at dersom nettselskaper kan dokumentere avvik i NVEs oppfatning om at arbeidskostnader hovedsakelig vil være en samme med og uten en kapasitetsøkning, kan dette legges til grunn for beregningen av anleggsbidraget. Arbeidskostnadene kan justeres for merkostnadene ved en fremskyndet reinvestering.

Levetid

Ved forsterkninger av eksisterende nett som en følge av økt behov for kapasitet eller leveringskvalitet, har nettselskapene anledning for å kreve betalt for merkostnaden av en fremskyndet reinvestering. For å identifisere merkostnaden er det behov for å foreta en vurdering av levetiden anlegget som byttes ut. NVE vurderer teknisk levetid og økonomisk levetid som to aktuelle vurderingsmetoder.

- Teknisk levetid

Med teknisk levetid forstås antall år fra ferdigstillelse av anlegget til en reinvestering er nødvendig av tekniske årsaker. Ettersom det kan være vanskelig å bedømme teknisk levetid til komponenter bør nettselskap etter NVEs vurdering være varsom med å bruke teknisk levetid som grunnlag for verdisettingen. Om så gjøres må restlevetid dokumenteres på komponentnivå.

- Økonomisk levetid

Med økonomisk levetid forstås antall år fra ferdigstillelse av anlegget til anlegget er nedskrevet. Økonomisk levetid er en objektiv og kontrollerbar størrelse som kan være vesentlig kortere enn teknisk levetid. Dersom man legger økonomisk levetid til grunn i beregningene, innebærer dette at nettselskapene vil kreve inn mindre i anleggsbidrag enn om teknisk levetid legges til grunn.

Hvis levetiden på anlegget eller enkeltkomponenter er utgått (restlevetid lik null), skal det ikke tas hensyn til verdien av at nettkomponentene eventuelt kan avhendes eller plasseres et annet sted i nettet. Dersom eksisterende anlegg eller enkeltkomponenter har gjenværende levetid kan dette tas hensyn til ved beregning av anleggsbidraget. Skal komponenten benyttes et annet sted i nettet eller avhendes, kan kunden belastes for kostnader forbundet med dette. Når komponenten selges trekkes salgssum minus salgskostnader fra beregningsgrunnlaget for anleggsbidraget. Når komponenten flyttes for bruk et

annet sted i nettet belastes ikke kunden for restverdi, men for flyttekostnader. Må komponenten vrakes, kan restverdi av nettkomponenten inngå i beregningsgrunnlaget for anleggsbidraget.

Merkostnaden av fremskyndet reinvesteringer i nettanlegg

Ved tilknytninger i nettanlegg som medfører behov for forsterkninger i anlegget kan nettselskapene kreve et anleggsbidrag av kunden. Anleggsbidraget kan ikke inneholde reinvesteringskostnader, men nettselskapene kan legge til grunn merkostnaden av en fremskyndet reinvestering i grunnlaget for anleggsbidraget. Også merkostnaden forbundet med arbeidskostnader (som er å anse som reinvesteringskostnader) kan ligge til grunn for anleggsbidraget.

For å kunne sammenlikne og summere samfunnsøkonomiske nytte- og kostnadsvirkninger som oppstår på ulike tidspunkt benyttes en risikojustert kalkulasjonsrente. Relevant kalkulasjonsrente er etter NVEs vurdering den samfunnsøkonomiske alternativkostnaden ved å binde kapital til et gitt tiltak. I Finansdepartementets rundskriv nr. 109/2005 settes størrelsen på kalkulasjonsrenten for normalt offentlige tiltak på 4 pst. per år. Denne kalkulasjonsrenten er i dag på 4,5 pst.

Identifiseringen av merkostnaden ved en fremskyndet reinvestering i nettanlegg gjøres ved å sammenlikne nåværende reinvesteringskostnader med nåverdien av fremtidig reinvestering som unngås. For å identifisere nåverdien av å fremskynde en fremtidig reinvestering neddiskonteres reinvesteringskostnaden med den samfunnsøkonomiske alternativkostnaden, altså kalkulasjonsrenten. Etter NVEs vurdering er det ikke grunnlag for å avvike fra å bruke den samfunnsøkonomiske kalkulasjonsrenten ved identifisering av merkostnader ved reinvesteringer.

Merkostnaden ved en fremskyndet reinvestering er altså reinvesteringskostnaden fratrukket nåverdien av fremtidig reinvestering som unngås:

$$3) \quad RI - \frac{RI}{\left(1 + \frac{k}{100}\right)^t} = RI \times \left[1 - \frac{1}{\left(1 + \frac{k}{100}\right)^t} \right]$$

der RI = reinvesteringskostnad, k = kalkulasjonsrente og t = restlevetid på anlegget.



Et av formålene ved utforminger av tariffier, og da også anleggsbidragene, er blant annet å gi brukerne signaler om de samfunnsøkonomiske kostnadene ved tilknytning og bruk av elektriske anlegg. Etter NVEs vurdering er det et riktig prissignal ovenfor kunder som utløser reinvesteringer at de skal dekke merkostnadene ved reinvesteringer. Merkostnadene kan fordeles mellom kunder som blir tilknyttet på tidspunkt for ferdigstilling og kunder som blir tilknyttet på et senere tidspunkt. Fordelingen kan skje i form av en etterberegning av merkostnaden når nye kunder blir tilknyttet eller ved at nettselskapet forskutterer merkostnadene og fastsetter merkostnadene andelsvis overfor de kunder som etter hvert blir tilknyttet. Merkostnadene kan også fordeles etter samme prinsipp til eksisterende kunder som etter ferdigstilling av anlegget etterspør større effekt. En fordeling kan skje senest innen ti år etter ferdigstilling.

Med hilsen


Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør


Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Kopi: Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep, 0033 OSLO,